

Film in Vlaanderen

1989 blijkt een vruchtbaar jaar voor de Vlaamse filmproductie te worden. Vijf jaar na *Zware jongens* slaagt Robbe De Hert erin twee speelfilms af te werken: *Blueberry Hill* en het nog niet uitgebrachte *Trouble in Paradise*. Vier jaar na *Istanbul* is Marc Didden er met *Sailors don't cry*. Roland Verhavert brengt alweer een literatuurverfilming: *Boerenpsalm* van Felix Timmermans en Hugo Claus verfilmde *Omtrent Deedee* onder de titel *Het Sakrament*. Last but not least ging Dominique Derudder *Crazy Love*, (1987) naar de Verenigde Staten om er met Francis Ford Coppola als coproducent John Fante's roman *Wait until Spring, Bandini* te draaien. Wie niet beter weet, zou wel 's kunnen denken dat de Vlaamse film in volle expansie is.

Blueberry Hill

In de zomer van 1984 trokken Robbe De Hert en de auteur Walter Van den Broeck zich gedurende drie dagen in het Waalse stadje Stavelot terug om het basisverhaal van een film over het schoolleven te schrijven. Daaruit is na jaren het scenario van *Blueberry Hill* gegroeid.

Uiteindelijk is het een film geworden met veel songs uit de fifties en met de schoolbelevissen van de cineast als inspiratiebron.

Aan het einde van de jaren vijftig zit Robin De Hert (Michael Pas) in „de 5de Metaal” van een katholieke technische school in Antwerpen. Tussen de schoolfratsen à la *De Witte* door (in 1980 verfilmd door De Hert), die de film een vrolijke toon geven, verwerkt de cineast niet alleen de serieuze problematiek van de school als autoritair instituut, maar tevens de al even au sérieux te nemen liefdesperikelen van jongeren als het hoofdpersonage. Op school heerst de tirannie van de secretaris (opnieuw een schitterende Frank Aendenboom), thuis zien we Robins vader die de „rebel” mores wil leren en daar-

Regisseur Robbe De Hert op zijn knieën voor M. Mezieres tijdens de kerkscène in „Blueberry Hill”.

naast figureert de lokale discotheek, waar Cathy (de Nederlandse actrice Babette Van Veen), Robins „grote liefde”, opdaagt en voor wie hij zijn lief maar te braaf vriendinnetje opgeeft.

Blueberry Hill is een onderhoudende, anekdotische film waarin de sfeer een belangrijker rol speelt dan de dramatische uitwerking van de plot. Wat boeit is de spanning die De Hert opbouwt tussen de talrijke inside jokes - een klasgenoot die al maar door tijdens de lessen razend enthousiast vertelt over zijn filmbelevissen - en de ernstige ondertoon. Een voorbeeld is de prachtige parallelmontage tussen de grote liefdesscène van Cathy en Robin en de zelfmoord van de door de secretaris getiranniseerde knaap. Behalve de kundige montage valt opnieuw op hoe meesterlijk De Hert acteurs, onder wie velen zonder filmervaring, weet te regisseren. De cineast jongleert met allerlei filmische middelen, waarbij de nostalgische songs uit de fifties hem uiteraard heel wat mogelijkheden bieden. De revolve tegen de machtswellust van de secretaris, de enige autoriteit in de school, heeft plaats tijdens een kerkscène naar aanleiding van de begrafenis van de „onder handen genomen leerling”. Ze herinnert aan de Engelse schoolfilm *If* van

Michael Andersen en komt al te zeer over als een kunstgreep van de scenarioschrijvers. De film eindigt met een lang „afscheid op de kade” - Robin monstert aan op een schip - die een lange parodie is op de romantische slotscènes van films uit de jaren vijftig. Aldus weet De Hert op een leuke manier de nostalgiesfeer van zijn film prachtig te relativeren.

Blueberry Hill is een pretentieloze, op de huidige jongeren gerichte prent, waarin Robbe De Hert in afwachting van de realisatie van zijn filmdroom met name een grootse verfilming van L.P. Boons *Pieter Daens* een staaltje van zijn talent ten beste geeft.

Sailors don't cry

Kort na *Blueberry Hill* kwam *Sailors don't cry* van Marc Didden in roulatie. Didden debuteerde ongemeen sterk in 1983 met *Brussels by Night*, tot vandaag een van de betere Vlaamse films. Zijn tweede film *Istanbul* (1985) loste de hoge verwachtingen niet helemaal in. Het lijkt er nu op alsof Didden met *Sailors don't cry* zijn vorige realistische filmstijl bewust afwijst en een andere vormgeving heeft uitgetest: een zuiver psychologisch drama met slechts vier personages, bijzonder afstandelijk gefilmd in een filmstudio. Het gaat

om de spanningen binnen een driehoeksverhouding, waarbij een achtjarig zoontje al te eigenwijs commentaar levert. De nadrukkelijke „filmrealiteit” met een sterk manieriëristische stilerings kan de schraalheid van het scenario, dat in wezen een kortfilm van een van zijn studentes aan de filmschool was, echter niet verdoezelen. Did-den wil de stijl van R.W. Fassbinders *Querelle* -eveneens sterk gestileerd en helemaal in een studio gedraaid - imiteren. Hij vergeet daarbij dat Fassbinder niet alleen een geniaal regisseur was, maar bovendien een bijzonder talentrijk scenarioschrijver, die nooit de behoefte had om een Amerikaanse scenariocursus te volgen. Tegen *Sailors don't cry* zit de toeschouwer onverschillig aan te kijken, en dat is wel het ergste wat een massamedium als de film kan overkomen. Wat blijft is de knappe titelsong, gecomponeerd door

Raymond van het Groenewoud en gezongen door Elisa Waut.

Boerenpsalm

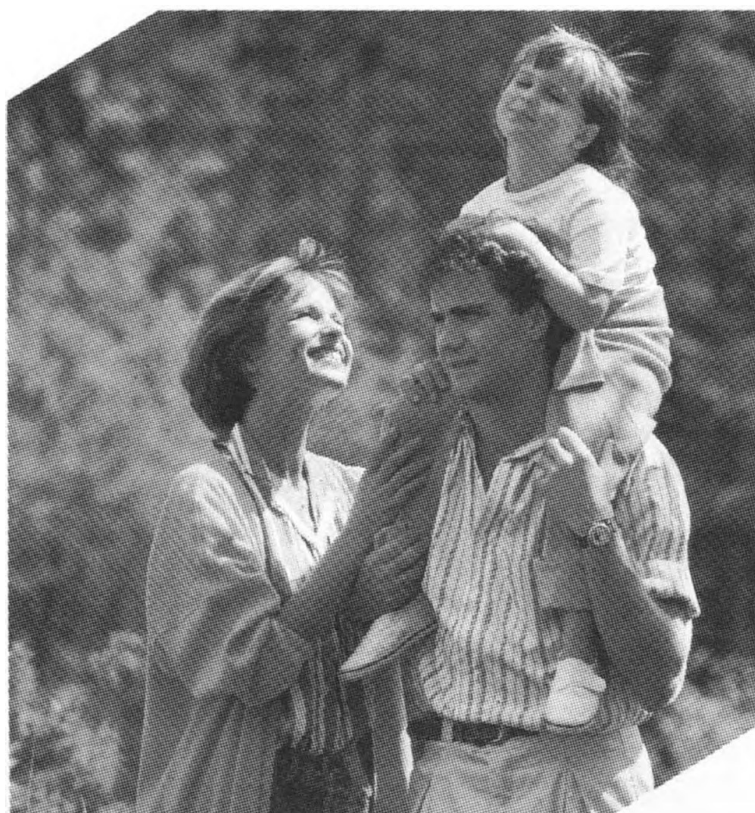
Een van Vlaanderens filmpioniers, Roland Verhavert, heeft nogmaals een poging gedaan om literatuur te verfilmen. Na *Rolande met de bles* (1972) naar H. Teirlinck, *De Loteling* (1973) naar H. Conscience, *Pallieter* (1975) naar F. Timmermans, en *Brugge, die Stille* (1981) naar *Bruges la Morte* van G. Rodenbach was de beurt aan Felix Timmermans' *Boerenpsalm* om van beelden voorzien te worden.

Het resultaat staat voor al het negatieve dat de zo langzamerhand gangbare term „Vlaamse boerenfilm” als connotatie bezit. Dat betekent dan: een hang naar achterhaalde „schönfilmerei”, het esthetiseren en dus vervalsen van het boerenbestaan van omstreeks de eeuwwisseling door o.m. een smettelooze kostumering en Bok-

rijk-lokaties, theatrale overacting van toneelacteurs - Verhavert kon wat dat betreft niemand beter vinden dan Jef Burm, die als een meer dan groteske pastoor fungeert - pseudo-realistische dialogen, enz. *Boerenpsalm* is weer eens het bewijs dat Roland Verhavert met acteurs nauwelijks voor film kan werken en in Vlaanderen als cineast hopeloos achterhaald is. De filmcommissie die de overheidssteun toekende, getuigt met het subsidiëren van het verfilmen van Timmermans' meest complexe roman niet alleen van een gebrek aan kennis van wat literatuur heet, maar heeft die literatuur bovendien een slechte dienst bewezen. Voor Verhavert is *Boerenpsalm* een helaas mislukte fin de carrière. Dat is erg spijtig voor een man die als producer van o.m. een kwaliteitsfilm als *Verbrande brug* (1975) van Guido Hendrickx heel wat verdiensten heeft.

Wim de Poorter

ADVERTENTIE

Koncept

Bankzaken.

Daar hebben we CERA voor.

Voor al onze geldzaken hebben we een bankpartner die onze ambities weet te realiseren: snel, efficiënt en zorgvuldig gepland.

Een échte raadgever die duidelijk, zonder grote woorden, achter ons staat. Zowel voor de dagdagelijkse verrichtingen als voor alle belangrijke financiële stappen.

Ze gaan geen moeite uit de weg bij CERA. En dat is voor ons écht bankieren.

SPAARBANK

Het adres van uw CERA Spaarbank vindt u in de Gouden Gids onder de rubriek Spaarbanken

